

Gemeente Dronten
T.a.v. mevr. Mr. S. Corjanus
Postbus 100
8250 AC DRONTEN

Kampen, 7 januari '14

Onze ref.: MS/14-001/sm

Betreft: Visiedocument Dronten.

Geachte mevrouw Corjanus,

Allereerst de beste wensen voor 2014.

Eind 2013 heeft IMpact van de gemeente Dronten het Visiedocument Dronten@work ontvangen.

In de begeleidende brief vroeg u ons om op dit document te reageren. Bijgaande ontvangt u de reactie van IMpact.

Zoals ik je reeds meldde, zal deze reactie ook gestuurd worden naar de stakeholders van IMpact.

Met vriendelijke groet,

Drs. M.G.P. Staps – Verschuuren
directeur

Datum: 07-01-2014
Naar: Simone Corjanus
Afzender: Marij Staps
Onderwerp: Re; visie Dronten@work

Dronten@work

Een werkplek voor zoveel mogelijk mensen.

Als betrokken stakeholderstakeholder en toekomstig uitvoerder van de participatiewet, inclusief de WSW voor de gemeente Dronten, geeft IMPact met dit document de input op de concept visie over de invoering van de Participatiewet 2015. Deze input is gebaseerd op het vertrekpunt: 'werken mogelijk maken'; wat biedt de participatiewet de mensen die een beroep doen op een uitkering en zoekend zijn naar een baan en wat draagt de visie van Dronten hierin bij.

Dit document start met een samenvattende reactie van IMPact op de visie waarna de hoofdstukken inhoudelijk aan bod komen. Het document sluit af met enkele overwegingen, beginnend met een metafoor.

Samenvattend

IMPact heeft geen vertrouwen in de geschetste visie. Door de incomplete en een aantal foutieve uitgangspunten kan geen afgewogen besluit voor de nabije toekomst genomen worden. Reden:

- Het succes van de visie op de participatiewet wordt volledig afgewenteld op IMPact. Het verdienmodel, dat u hieronder legt, is voor ieder bedrijf gedoemd tot mislukking.
- De financiële onderbouwing in de visie geeft een eenzijdig en incompleet beeld. Zie de opmerkingen op H4 verderop in dit document.
- De beschreven visie is gebaseerd op enkele essentiële rekenfouten. Zie opmerkingen op H7 verderop in dit document.
- De visie is eenzijdig uitgewerkt. Van twee genoemde opties voor de toekomst, wordt maar 1 scenario uitgewerkt.
- De visie beperkt zich tot alleen de SW-doelgroep en niet de totale doelgroep vallend onder de participatiewet.

Met de visie zoals die nu voor ligt, doet u zichzelf en de betrokken doelgroep tekort. De beoogde financiële voordelen die u voor het participatiebudget beoogt, worden daarmee niet gerealiseerd, ergo op de middenlange termijn zult u met grote tekorten geconfronteerd worden binnen het participatiebudget.

IMPact kan daarom eenvoudigweg dit document niet onderschrijven. IMPact denkt graag mee met alternatieven die ook op de langere termijn financieel positiever uitwerken.

U heeft aangegeven dat u onze reactie meeneemt in de aanbieding van de visie aan de gemeenteraad. Het management van IMPact zal daarnaast ook van uit de eigen verantwoordelijkheid haar opvattingen en zorgen aan de stakeholders ventileren.

Inhoudelijke reactie:

Hoofdstuk 1 t/m 3 onderschrijft IMPact.

In hoofdstuk 4 worden de effecten van de participatiewet weergegeven. Het visiedocument geeft antwoord op de volgende vragen:

- Wat is in 2018 de omvang van de doelgroep?
- Wat is in 2018 de omvang van het re-integratiebudget?
- Wat zijn in 2018 de kosten van WSW-oud?
- Wat is in 2018 het restantbudget voor re-integratie van mensen in de bijstand?
- Wat levert dit voor sociaal en financieel beleid op? (§ 4.6)

Op een aantal onderdelen willen we graag ingaan.

In §4.4 en §4.5 wordt ingegaan op Wsw-oud.

In deze paragraaf wordt alleen de kostenkant meegenomen. (pag 19). Tegenover elke Sw-plaats staat echter een gegarandeerde subsidie in het participatiebudget van € 26.030 in 2014, teruglopend tot het minimumloon in 2018. Iedere werkplek Wsw die verdwijnt, betekent ook een evenredige daling in het participatiebudget.

Daarnaast levert iedere Sw-werkplek gemiddeld € 9000,- aan productieopbrengsten op. Huuroopbrengsten compenseren huisvestingskosten. Dit levert als resultaat een neutrale tot licht positieve bedrijfsvoering op. Door het nieuwe verdienmodel van IMPACT heeft de gemeente Dronten in ieder geval de afgelopen 5 jaar dan ook geen extra bijdrage hoeven leveren aan de bedrijfsvoering van IMPACT.

IMPACT	Begroting 2013
Loonkosten Sw	€ 2.117.000,-
Opbrengsten	-€ 800.000,-
overhead	€ 1.134.000,-
Totaal wsw oud	€ 2.451.000,-

Per saldo kloppen de cijfers in de tabel. Een belangrijke constatering is echter dat overhead en opbrengsten nagenoeg gelijk zijn.

Een aantal opmerkingen:

- IMPACT heeft een verdienmodel, geen kostenmodel. In een kostenmodel wordt voorbij gegaan aan de inkomsten. Zonder deze inkomsten zou de gemeente geconfronteerd worden met hoge frictiekosten en extra uitvoeringskosten in de participatiewet ten behoeve van Wsw-oud en beschut-nieuw.
- Voor een goed beeld zou het reëler zijn om uit te gaan van de totale doelgroep, Wsw én Wwb, met kosten én opbrengsten .
- In § 4.6, sociale en financiële consequenties, wordt onder andere ingegaan op de financiële ruimte van €742 die overblijft voor re-integratie van mensen in de bijstand. Hierbij wordt voorbijgegaan aan het feit dat ook loonkostensubsidie extra ingezet kan worden voor de werkzoekende via het I-deel. Uit diverse onderzoeken van de VNG blijkt dat dit instrument goed werkt.
- Ook wordt voorbij gegaan aan een andere oplossing, namelijk alle inkomenskosten, ook de loonkosten van de Wsw, in het I-deel te nemen. Met ingang van 2015 bent u als gemeente vrij om

memo

te schuiven in deze budgetten. Dit kan overigens ook al in 2014, als u een statusaanvraag doet om als pilot-gemeente hierin te opereren.

Hieruit voortkomend stelt IMPact de vraag wat de reden is dat de gemeente Dronten dit niet toepast op de totale doelgroep? Gelijke monniken gelijke kappen voor de gehele doelgroep: niet alleen de Sw maar alle gebruikers van de PW op loonwaarde zetten, alleen de loonkostensubsidie in het I-deel laten en de loonwaarde van iedere gebruiker in het W-deel. Dit geeft ruimte in het I-deel, ook voor loonkostensubsidie, en veroorzaakt in het W-deel de verplichting voor zowel IMPact als de gemeente om de loonwaarde daadwerkelijk te verzilveren/werken mogelijk maken.

Of een andere optie: een werkbedrijf oprichten waarin de gehele doelgroep bediend wordt vanuit de coöperatieve gedachte. Deze optie heeft u niet uitgewerkt. Dat gaan wij voor u doen.

- Eveneens wordt niet ingegaan op de overheadkosten van de sociale dienst, zijnde onder andere personeels- en huisvestingskosten.
- Daarnaast worden de kosten van Wsw-oud genoemd ten bedrage van €33.317,-. Hier zit de looncomponent in. Een vergelijk met de € 742,- beschikbaar voor Wwb, is in dit kader niet reëel, aangezien in dat laatste bedrag géén loon-/ (uitkerings)component zit. In de kosten van de Sw is dit wel het geval. Dit maakt een vergelijk niet mogelijk. Om een goed vergelijk te maken, zou bijgaande calculatie een optie kunnen zijn:

Gemeente	Begroot 2013*
I-deel	€ 9.443.588
W-deel	€2.325.458
Overhead SD	(onbekend)
Aantal WWB-ers	585

*Begroting Dronten p.139,140

Uit deze cijfers blijkt, dat een bijstandsgerechtigde minimaal € 20.118,- euro kost. Daar komen de overheadkosten van de gemeente Dronten nog bij alsmede de extra zorgconsumptie die een groot deel van de groep heeft op de WMO en AWBZ, zonder dat er inkomsten tegenover staan. (Een andere berekening van het CBS die leidt tot een vergelijkbaar getal: een persoon in de WWB kost gemiddeld € 40,- per dag (cbs). Dit maakt voor de gemeente Dronten dat een WWB-er (365*€40,-) € 23.520,- kost excl. overhead).

Het I-deel is ten opzichte van het W-deel daarmee een veel groter financieel risico voor de gemeente Dronten (2013 begroot: € 9.443.588,- vs € 2.325.458,-).

Deze onderbouwing geeft nog eens weer dat het van belang is voor de gemeente Dronten om ook het I-deel te beschouwen en een goed beleid te formuleren op de inzet van loonkostensubsidie, ten behoeve van het sociaal (voor de werkzoekende) en financieel (gemeente Dronten) beleid.

Met de invoering van de participatiewet wordt de inzet van loonkostensubsidie een belangrijk instrument. Hiervoor mag het Inkomensdeel gebruikt worden.

Hoofdstuk 5 geeft een beschrijving van mogelijke scenario's. IMPact heeft hierop niets aan te vullen. Wel zouden scenario's buiten de bestaande structuren meer op kunnen leveren.

Hoofdstuk 6 gaat in op de visie: een werkplek voor zoveel mogelijk mensen.

§ 6.6 is volgens ons essentieel omdat deze paragraaf ingaat op de doelgroep. De gemeente Dronten geeft aan hoe zij de ondersteuning ziet voor de werkzoekende in de toekomst.

In hoofdstuk 7 wordt de omvorming van Wsw-oud besproken. Hierin zijn essentiële rekenfouten gemaakt:

- In § 7.2 staat een gemeentelijke bijdrage per Sw-werkplek en de kosten van zo'n plek. Deze bedragen zijn helaas verwisseld. IMPact ontvangt het subsidiebedrag, in 2014 nog € 26.030,-, naar 2018 afgebouwd naar het minimumloon. De extra bijdrage van € 659,- per werkplek door de gemeente Dronten, die in het verleden bestond, is afgebouwd tot € 0,- in 2015. IMPact krijgt met andere woorden minder subsidie, dan zij moet uitgeven aan loonkosten van gemiddeld € 29.500.
- De verdien capaciteit en de loonkosten lopen binnen de Wsw inderdaad uit elkaar, maar dan voor IMPact in negatieve zin. Het is correct dat de subsidie aan IMPact gerelateerd is aan de rijkssubsidie per SW-werkplek, maar staat los van de loonkosten van een Wsw-er. Uw opmerking op pag. 35 dat "er is sprake van een vaste vergoeding per Wsw-plek die vooral gerelateerd is aan de hoogte van de huidige Rijksbijdrage Wsw én de hoogte van de loonkosten ("en de veronderstelling dat die loonkosten volledig gesubsidieerd moeten worden") zijn feitelijk onjuist. Met name met deze laatste opmerking is IMPact het volledig oneens. Het management van IMPact vraagt zich af waarop deze opmerking gebaseerd is. Buiten de wettelijke ontvangen rijkssubsidie heeft IMPact de laatste 5 jaar niet om extra middelen gevraagd. Een prestatie, te meer omdat deze subsidie niet toereikend is om aan de loonkosten te voldoen, laat staan aan daarbij behorende werkgeverslasten, voortvloeiende uit de CAO-verplichtingen.
- Ook de veronderstelling dat de betere Wsw-er het goedkoopste is voor de werkgever gaat niet op. Deze groep werknemers zijn namelijk ook duurder door de hogere inschaling in de CAO, tot 135% minimumloon. Hoe hoger de kwaliteit en capaciteit van de medewerker, hoe hoger hij/zij moet worden ingeschaald in de CAO.

Deze onjuiste aannames zorgen voor een incorrect beeld en dragen allerminst bij aan een bezuiniging. De hoge kosten van de Wsw-er zijn helaas onbeïnvloedbaar, ook voor IMPact. Als de gemeente met de juiste cijfers rekent, zult u ontdekken dat u hier de verruiming van het participatiebudget niet realiseert.

Tenslotte betreurt IMPact het dat in deze visie de schrijvers zo terughoudend zijn in het samenwerken met IMPact, ondanks het feit dat IMPact de afgelopen jaren voor de gemeente Dronten schadelastreductie heeft gerealiseerd, haar ondernemerschap op de arbeidsmarkt heeft bewezen en alom geprezen wordt om het ontwikkelde commerciële verdienmodel.

IMPact heeft maar één visie en één belang: 'werken mogelijk maken'. Gezien ons gezamenlijke doel en de nauwe samenwerking tussen de gemeente Dronten en uitvoerder IMPact kan IMPact daarom deze gereserveerde houding in de beschreven visie niet plaatsen.

U noemt vervolgens 2 scenario's voor de toekomst:

- samen met IMPact in een nieuw op te richten werkbedrijf
- IMPact op afstand, zelfstandig.

U werkt slechts één scenario uit, IMPact op afstand, verzelfstandiging van IMPact. IMPact zal haar eigen broek ophouden en is geen verantwoordelijkheid meer van de gemeente.

IMPact heeft dan de eigen regie en dus eigen verantwoordelijkheid. Subsidie en loonkosten Sw zijn en blijven voor de gemeenten. Dat is wettelijk bepaald. Consequentie is dan dat IMPact en de gemeente elkaar niet versterken, eerder concurrenten worden op de arbeidsmarkt. IMPact zal vol in zetten op ondernemerschap. IMPact kan hiervan een verdienmodel maken. De gemeente koopt dan plaatsen en trajecten in. U en IMPact hebben een inkooprelatie tot de infrastructuur om mensen te ontwikkelen. Dit kan, maar niet onder de condities zoals u die in de visie heeft neergelegd.

memo

U beredeneert dit vanuit een negatieve blik op de toekomst, met deels onjuiste aannames. U hanteert een kostenmodel, vanuit de noodzaak tot bezuinigen, en belegt de bezuiniging in dit scenario geheel bij IMPact. U zou ook kunnen redeneren vanuit een nieuw verdienmodel (omzet), een nieuw paradigma en vanuit een breder perspectief, waardoor andere perspectieven leiden tot een beter resultaat, met minder geld.

IMPact betreurt het daarom dat u scenario één niet heeft uitgewerkt. U heeft, zo lijkt het, uw keuze al gemaakt. Dat verbaast ons. Een visie ontwikkelen vraagt om het afwegen van alle kansen, scenario's ontwikkelen, samen met het veld het gehele veld in beeld brengen. De visie die voorligt is verengd, mist een breder perspectief. Daarom verzoeken wij u ook het andere scenario nader te bekijken. Hier liggen kansen. Het doorbreekt de positie waar u al jaren van te kennen geeft dat deze slecht is voor de prestaties van een organisatie. Het verbinden van de kwaliteit van de gemeente en partners in relatie tot de behoeften van de werkgevers geeft nieuw elan, levert nieuwe kansen en u gooit het kind niet met het badwater weg. IMPact doelt hierbij op het inrichten van een werkbedrijf, zoals in het sociaal akkoord is vastgelegd (zie pag. 16 in uw visiedocument: "werkbedrijven, die de schakel vormen tussen werkgevers, de gemeenten en de mensen met een arbeidsbeperking"). Een werkbedrijf waarin de sociale dienst en IMPact opgaan, de krachten bundelen. De regie uiteraard bij de gemeente, maar een regie vanuit loslaten van oude gewoonten, waarin 'participatie en werken mogelijk maken' de drijfveren zijn. De participatiewet vraagt hierom, vraagt om 'anders denken'. De sterke kanten van de gemeente en de ontwikkelde instrumenten en infrastructuur van IMPact versterken de positie van de doelgroep op de arbeidsmarkt, maakt dat werkgevers graag mensen uit de doelgroep willen opnemen. Daar doen we het voor.

Ter overdenking: een metafoor:

De kerstboom staat. Al jaren is het een gevecht met de lampjes. Ze zitten in de knoop, doen het niet. Je moddert maar door, ieder jaar opnieuw hetzelfde liedje. Doen ze het of doen ze het niet. Meestal zitten ze in de knoop en doen ze het niet. Knopen ontwarren en vervolgens op zoek naar welk lampje kapot is. Jaarlijks wordt na lang zoeken dat ene lampje vervangen. Jarenlang hetzelfde stramien. En dan gebeurt het.

Je bent dit zat en je vernieuwt en alles werkt. Gaat vanzelf. Maar wanneer doe je dat? Wanneer wijzig je de bestaande situatie? Die 'lampjes' doen het uiteindelijk toch weer of?

Simpel voorbeeld, zie het als een metafoor voor de situatie waarin de gemeente en IMPact op weg naar de participatiewet nu zitten. Houden we vast aan 'de oude lampjes' en oude gewoonten of durven we te verbinden, nieuwe schakels te maken? Gegarandeerd dat dat meer mogelijkheden biedt met minder geld en van hogere kwaliteit.

Door te vernieuwen ontstaan nieuwe kansen. Je neemt de tijd, zoekt verbinding, werkt samen met partners die je tot nu als concurrent/bedreiging beschouwde en opeens ontstaan nieuwe kansen. De lichtjes gaan weer branden en er blijkt meer mogelijk, zelfs in tijden van bezuinigen.

De wereld verandert, perspectieven zijn niet meer zoals ze waren. Dat is in ieder geval het moment om uit het oude jasje te breken, de bestaande situatie open te breken, samenwerken. We hebben het hier over durven loslaten van oude paradigma's. Of, zoals u in uw Drieluik Sociale Visie 2030 zelf meldt, "*als je doet wat je altijd deed, krijg je wat je altijd kreeg*".

Omdat er geen inzicht wordt gegeven in de bedrijfsvoering van Sociale Zaken is het voor IMPact moeilijk in te schatten waar de gemeente Dronten zelf voor staat. In de huidige tijd is experimenteren, samenwerken, verbinden, kwaliteiten bundelen bittere noodzaak in plaats van in concurrentie denken, of alleen willen doen, vanuit een monopolypositie. Elke organisatie moet zichzelf blijven vernieuwen. Nieuwe samenwerkingsvormen uitproberen, andersdenkenden uitnodigen.

Wat IMPact streelt, is het feit dat u het succes van vernieuwen erkent, dusdanig dat u het succes van de visie geheel van IMPact afhankelijk maakt. Dat betekent dat u de ingeslagen weg van IMPact hoog

memo

waardeert. De grote eer die u ons toedeelt om het succes afhankelijk te maken van het succes van IMPact, is echter onder de condities in het visiedocument niet te realiseren. En u doet uzelf hiermee tekort.

U eist terecht de regie. Bij regie hoort ook verantwoordelijkheid voor het resultaat. Wij dragen graag bij aan het succes van de participatiewet, zoals we dat tot nu toe hebben gedaan. Maar de resultaatverantwoordelijkheid ligt echt bij u, de regisseur. Deze kunt u niet bij IMPact neerleggen.

Tot slot:

De schrijvers geven aan dat de visie een uitwerking is van de gesprekken met verschillende gremia. IMPact heeft dit anders ervaren. Dit gesprek bestond uit een presentatie van de concept-visie, waarin de keuzes al vastlagen, en welke in essentie niet zijn aangepast op de omissies welke wij in dat 'gesprek' constateerden. IMPact heeft in de bijeenkomst niet het gevoel van een open gesprek gehad om van gedachten te wisselen en in gezamenlijkheid bij te dragen aan een haalbare toekomstvisie.

Wij waarderen het dat u in ieder geval openheid van zaken heeft gegeven over uw toekomstplannen. Als u openstaat voor onze inbreng kan voorkomen worden dat u op de korte termijn denkt te overleven maar op de middenlange termijn met grote tekorten geconfronteerd zult worden binnen het participatiebudget.

Wij willen binnen een week daarom een alternatief bieden op dit voorstel en dit aan u en de stakeholders overhandigen. Wij wisselen graag van gedachten met u over dit voorstel.

